

ISSN 2307-8038

ЛЬВІВСЬКИЙ ФІЛОЛОГІЧНИЙ ЧАСОПИС

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

**ЛЬВІВСЬКИЙ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ЧАСОПИС**

№ 18 2025

**Видавничий дім
«Гельветика»
2025**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Бабелюк О. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Технічний редактор:

Змисла С. В., асистент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Члени редколегії:

Александрук І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов хіміко-фізичних факультетів, Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Андрейчук Н. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура, Львівський національний університет імені Івана Франка

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор кафедри славистики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Оломоуц, Чеська Республіка)

Бистров Я. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Бігунова Н. О., доктор філологічних наук, професор кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Блашків О., кандидат філологічних наук, доцент, ад'юнкт, Природничо-гуманітарний університет (Седльце, Польща)

Бялик В. Д., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Вікторія Альберт (Viktória Albert), доктор філософії (лінгвістика), професор, кафедра англійської мови та літератури, Університет прикладних наук імені Яноша Кодолані (Будапешт, Угорщина)

Гайдук С. Є., кандидат філологічних наук, доцент, ад'юнкт, Природничо-гуманітарний університет в м. Седльце (Седльце, Польща)

Глінка Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Іванченко М. Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Козлова Т. О., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології, Запорізький національний університет

Колегаєва І. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри лексикології і стилістики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Коляса О. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови і перекладу, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; доцент кафедри Філології; Одеський національний морський університет, запрошений дослідник, Сіднейський університет (Сідней, Австралія)

Дінеш Кумар, Ph.D., доцент, завідувач відділення англійської мови, Коледж Dual Singh (Карнал, Індія)

Кушлик О. П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Марчишина А. А., доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Кам'янець-Подільський

Мацевко-Бекерська Л. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури, Львівський національний університет

Мелько Х. Б., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця, Київський національний лінгвістичний університет

Осовська І. М., доктор філологічних наук, професор, декан факультету іноземних мов, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Пальчевська О. С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Приходько Г. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, факультет іноземної філології, Запорізький національний університет

Приходченко О. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування, Запорізький національний університет

Самохіна В. О., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Смаглій В. М., доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри «Філологія», Одеський національний морський університет

Строченко Л. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри лексикології і стилістики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Шарма Шіха, Ph.D., доцент (Associate Professor), Центральний інститут нафтохімічної інженерії та технологій (Мурталь, Індія)

Яхонтова Т. В., доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів, Львівський національний університет імені Івана Франка

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1441 від 25.04.2024 року. Ідентифікатор медіа: R30-04630

Суб'єкт у сфері друкованих медіа: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007, e-mail: ldubzh.lviv@dsns.gov.ua, тел. (032) 233-00-88)

Науковий журнал «Львівський філологічний часопис» включено до переліку наукових фахових видань (категорія Б), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) відповідно до Наказу МОН України від 02.07.2020 № 886 (додаток 4).

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет за рішенням вченої ради Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (протокол № 4 від 26.11.2025 р.)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Сайт видання: www.philologyjournal.lviv.ua

ЗМІСТ

Анохіна Т. О., Мелько Х. Б. ШЛЯХИ АВТОМАТИЗАЦІЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	5
Бандровська О. Т. ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖАНР: ДИНАМІЧНА ПРИРОДА І РОЗМАЇТТЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЙ.....	13
Бехта І. А. ЛІНГВАЛЬНІ ПОКАЖЧИКИ ТЕКСТОТИПІВ У СМИСЛОТВОРЕННІ ТА СТРУКТУРАЦІЇ ДЕТЕКТИВНОГО ТЕКСТУ <i>THE TWIST OF A KNIFE</i> АНТОНІ ГОРОВІЩА.....	21
Горак І. Р. ДО ПРОБЛЕМИ ОБҐРУНТОВАНOSTІ ТЕРМІНУ «МОТИВ» У ПІЗНАННІ ЛІРИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	32
Kumar Dinesh. ARTIFICIAL INTELLIGENCE: NEW PARADIGM SHIFTS IN ENGLISH LITERATURE AND LANGUAGE.....	41
Lysenko N. O., Lytvynenko O. O., Savina V. V. LATIN-ENGLISH TRANSLATION OF ANATOMICAL METAPHORS BY A MONOTERM.....	46
Lysychenko O. B., Melko K. B. FROM TRANSLATION TO LOCALIZATION: EVOLVING PARADIGMS IN IT PROJECT COMMUNICATION.....	51
Madatova N. A. DEVELOPING INTERCULTURAL COMPETENCE IN LANGUAGE LEARNING VIA CONCEPTUAL METAPHORS.....	60
Мацевко-Бекерська Л. В. ХУДОЖНІЙ НАРАТИВ НАДІЇ У РОМАНІ МАРКА ЛЕВІ «СИМФОНІЯ МОНСТРІВ».....	67
Melnychuk O. S. METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR TEACHING PUBLIC SPEECH COMMUNICATION IN THE INTERNATIONAL MEDIA.....	80
Назарчук Р. З., Гребеняк І. Я. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ «УРОКИ ХІМІЇ» БОННІ ҐАРМУС УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	86
Oleksenko V. P. METAPHORIZATION AS A MEANS OF CONCEPTUALIZING REALITY IN UKRAINIAN MEDIA TEXT.....	92
Очеретна О. Ю. ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОРСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	103
Похилюк О. М. СЕГМЕНТАЦІЯ В ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ: ТИПОЛОГІЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	109
Романчук А. А. СХІДНА СИМВОЛІКА У ПОЕЗІЇ ОКСАНИ ЗАБУЖКО ТА ЇЇ АНГЛОМОВНІ ПЕРЕКЛАДИ: ПОСТКОЛОНІАЛЬНА ПЕРСПЕКТИВА ДІАСПОРНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА.....	121
Старостенко Т. М. ТРАВМА ЯК ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНСТРУКТ. МІЛІТАРНА ТРАВМА В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХІ СТОРІЧЧЯ.....	127
Dr Nidhi Sharma, Cyprien Onana. POÉSIE ET CHANT COMME OUTILS EFFICACES DANS L'ENSEIGNEMENT/APPRENTISSAGE DU FLE.....	135
Shkuta O. H. STRATEGIES FOR RENDERING IN UKRAINIAN THE MEANS OF VERBILIZING THE CONCEPT OF <i>FEAR</i> BASED ON ALEXANDRA BRACKEN'S ENGLISH-LANGUAGE DYSTOPIAN NOVEL <i>THE DARKEST MINDS</i>	141

СЕГМЕНТАЦІЯ В ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ: ТИПОЛОГІЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Похилюк Олена Миколаївна

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри української філології

Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

вул. Нагірна, 13, Вінниця, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-2786-4055>

У статті досліджено феномен сегментації в поетичному синтаксисі Віктора Крупки на матеріалі збірки «Вісь». Сегментацію розглянуто як комплексне стилістико-синтаксичне явище, що виходить за межі суто граматичної категорії та виконує низку взаємопов'язаних функцій у поетичному мовленні. Доведено, що сегментація є не лише засобом ритмізації, інтонаційного моделювання й стилістичної експресії, а й структурним принципом побудови мовлення та образного мислення, який формує особливості авторського ідіостилу. Запропоновано й обґрунтовано авторську типологію сегментації, що охоплює атрибутивну, займенниково-атрибутивну, обставинну, прикладкову, партикулярну, еліптичну, сегментацію іменної частини складеного присудка, простого дієслівного присудка, вставного слова, вставленої конструкції, головної частини складеного речення, нетипову сегментацію підрядної частини, комбіновану та суб'єктивно-авторську. Виявлено інтонаційно-сміслові, синтаксичні та графічні механізми, через які сегментація реалізується в текстах поета. Проаналізовано способи її функціонування як засобу емоційного посилення, інтонаційної паузи, актуалізації ключових образів і структурної драматизації. Визначено основні функції сегментації: експресивно-емоційну (виокремлення емоційно значущих образів і станів), комунікативну (акцентуація теми або реми), ритміко-інтонаційну (формування музичного малюнка й варіативного ритму), психологічну (репрезентація внутрішнього стану ліричного суб'єкта) та семантичну (актуалізація й перекодування смислових домінант). Особливу увагу приділено взаємодії сегментації з іншими стилістичними прийомами – інверсією, еліпсисом, парцеляцією – що поглиблює символіку й багатогарність поетичного тексту. Встановлено, що сегментація в поетичному мовленні Віктора Крупки постає не лише як синтаксичний прийом, а як універсальний художньо-ритмічний інструмент, який моделює екзистенційний і духовний вимір ліричного тексту. Методологічною основою дослідження стали структурно-функціональний підхід, елементи стилістичного й дискурсивного аналізу, а також спостереження над ритміко-графічною організацією поетичного мовлення. Перспективи подальших студій охоплюють компаративний аналіз із поезією інших сучасних українських авторів, дослідження рецептивного впливу сегментації на читача, застосування комп'ютерно-лінгвістичних інструментів для вивчення сегментованих конструкцій у корпусах текстів, а також інтерпретацію сегментації як маркера новітньої поетичної парадигми.

Ключові слова: синтаксичні інновації, сегментація, поетичний синтаксис, ідіостиль Віктора Крупки, функціональний потенціал сегментації, типологія сегментації.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. У сучасному мовознавстві та літературознавстві значну увагу приділяють дослідженню індивідуального авторського стилю, зокрема його синтаксичним особливостям. Одним із таких явищ, що активно формує поетичний ідіостиль, є сегментація. Вона виходить за межі суто граматичного явища, перетворюючись на потужний засіб експресії, ритмізації та смислотворення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю глибокого розуміння функціонального потенціалу сегментації, особливо на прикладі сучасної української поезії, яка активно експериментує з формою та змістом. Поезія Віктора Крупки, зокрема збірка «Вісь» (Крупка, 2024), є цінним

матеріалом для такого аналізу, оскільки в ній сегментація відіграє ключову роль у побудові образності та передачі складної палітри емоцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій фіксує зростання інтересу до феномену сегментації в лінгвістиці та літературознавстві, що підкреслює її багатофункціональний характер. Н. Захарова (2021) акцентує на ролі сегментації як ключової характеристики ідіостилу, що формує бінарну структуру «тема–рема» та підтримує семантичну єдність висловлення через займенникову кореляцію. Г. Наєнко (2015) досліджує історичні аспекти сегментації в староукраїнських наукових текстах, зазначаючи її функцію упорядкування та акцентування за допомогою як синтаксичних, так і графічних засобів.

Л. Макарук (2021) вивчає паралінгвальні засоби, наголошуючи на графічному виокремленні елементів тексту як маркерах інтенціональності й емоційності. Англомовні дослідження (Smith & Thompson, 2021; Anisimova, 2003; Rosenitko, 2021) підтверджують, що сегментація, парцеляція та неповні речення є засобами інтенсифікації експресивності та актуалізації нової інформації, функціонуючи як емоційні та когезивні фактори. Т. Розенітко (2021) підкреслює тісний зв'язок таких конструкцій з лексико-синтаксичним оточенням тексту. Корпусні дослідження (Haider, 2021) розглядають ритмічне членування як невід'ємний елемент поетичної структури, що свідчить про міжрівневу природу сегментації. Ці праці створюють теоретичну основу для розуміння сегментації не лише як синтаксичного прийому, а й як міждисциплінарного явища, що охоплює комунікативну організацію, інтонаційну ритмізацію та стилістичне маркування, особливо в художньому дискурсі.

Мета статті – розробити й обґрунтувати авторську типологію та проаналізувати функціональні особливості сегментації в поетичному синтаксисі Віктора Крупки (на матеріалі збірки «Вісь» (Крупка, 2024).

Завдання статті:

- Узагальнити теоретичні засади поняття «сегментація» в лінгвістиці та поезії.
- Виявити та класифікувати основні типи сегментації, що застосовуються в поетичному мовленні Віктора Крупки (на матеріалі збірки «Вісь» (Крупка, 2024).
- Проаналізувати експресивно-емоційну функцію сегментації у творах Віктора Крупки.
- Дослідити комунікативну функцію сегментації в поезії Віктора Крупки, зокрема її роль в акцентуації смислових акцентів.
- Розкрити ритміко-інтонаційну функцію сегментації та її вплив на мелодику віршів.
- З'ясувати роль сегментації у формуванні авторського ідіостилу Віктора Крупки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сегментація є синтаксичним явищем, що проявляється в членуванні цілісного мовного утворення на окремі семантико-синтаксичні одиниці – так звані сегменти. Ці блоки характеризуються відносною самостійністю, здатністю до інтонаційного та графічного виокремлення, а також функціонально-комунікативною цілісністю. На думку сучасних дослідників, сегментація є інноваційним засобом структуризації тексту, особливо в художньому дискурсі, де синтаксис активно взаємодіє з авторським стилем, ритмікою й інтонацією (Захарова, 2021, с. 37–54).

Н. Захарова у своєму дослідженні визначає сегментацію як форму організації висловлення, що утворює бінарну структуру: один із сегментів виконує роль теми, а другий – реми. Така структура забезпечує посилену увагу до теми, яку виділено ізоляцією, інтонаційною або графічною. Важливо, що між компонентами зберігається займенникова кореляція, що підтримує семантичну та граматичну єдність висловлення. Авторка підкреслює, що сегментація є невід'ємною рисою індивідуального стилю письменника, у якому вона виконує як стилістичну, так і комунікативну функцію (Захарова, 2021, с. 45).

Історичний аналіз вживання сегментації надає Г. Наєнко, який досліджував її прояви в староукраїнських наукових текстах. У праці «Засоби сегментації староукраїнського наукового тексту» мовознавець стверджує, що поділ тексту на сегменти в науковому стилі XVII–XVIII ст. здійснювався не лише синтаксично, а й графічно – за допомогою пунктуаційних і візуальних засобів (Наєнко, 2015, с. 173). Автор зауважує, що сегментація в давньоукраїнських текстах виконувала функцію упорядкування й акцентування, подібно до її ролі в сучасному художньому мовленні.

З погляду графічного оформлення сегментації варто звернути увагу на дослідження паралінгвальних засобів. Л. Макарук в статті про стилістичні компоненти англійського письмового дискурсу зазначає, що графічне виокремлення текстових елементів (за допомогою абзаців, розривів, пунктуаційної парцеляції тощо) є маркерами інтенціональності й емоційності. Вона підкреслює, що «графічна парцеляція виконує роль стилістичного сигналу», який допомагає читачеві орієнтуватися в змістових вузлах тексту (Макарук, 2021, с. 142). Цей підхід безпосередньо стосується сегментації як засобу оформлення мовлення, що взаємодіє з візуальними параметрами письма.

В англомовних дослідженнях наголошується, що сегментація семантичних або риторичних одиниць може бути результатом синтаксичних, просодичних або графічних засобів, що накладаються (Smith & Thompson, 2021; Anisimova, 2003). Зокрема, в дослідженні Т. Розенітко зазначено: «сегментація, парцеляція, неповні речення є засобами інтенсифікації експресивності та актуалізації нової інформації» (Rosenitko, 2021). Дослідниця також зауважує: «неповні конструкції (еліпсис, парцеляція, сегментація) тісно пов'язані з лексико-синтаксичним оточенням тексту ... функціонуючи як емоційні, експресивні когезивні фактори» (Rosenitko, 2021).

Такі твердження підкреслюють роль сегментації в створенні наративної та емоційної напруги, що резонує з концепціями сучасної поезики.

У сучасних англомовних корпусних дослідженнях ритмічне членування, що часто реалізується через сегментацію, розглядають як невід'ємний елемент поетичної структури: «каезури (цезури) значною мірою залежать від синтаксису і є невід'ємною частиною формування загального розміру рядка» (Haider, 2021). Це вказує на міжрівневу природу сегментації – як синтаксичної, так і ритмічної.

Таким чином, сегментація – це не лише синтаксичний прийом, а й міждисциплінарне явище, що охоплює сферу комунікативної організації тексту, інтонаційної ритмізації, стилістичного маркування та графічного структурування. Вона сприяє експресивному моделюванню висловлення, що є особливо актуальним для художнього та публіцистичного стилів мовлення, а також має глибоке коріння в традиції наукового письма.

У художньому мовленні сегментація виконує не лише структурну, а й багатовимірну стилістичну функцію. Зокрема, вона є потужним експресивним засобом, який впливає на емоційно-образну організацію тексту, активізує його інтонаційний потенціал та підкреслює комунікативні смисли.

За визначенням зі «Словника лінгвістичних термінів», сегментація – це «членування мовної структури на окремі синтаксично та інтонаційно автономні компоненти, які разом утворюють єдине комунікативне ціле» (СЛТ, 2004, с. 312). Саме така структура дозволяє максимально ефективно впливати на сприйняття тексту, подаючи інформацію дозовано, фокусовано та інтонаційно марковано.

Серед основних функцій сегментації в художньому дискурсі виокремлюють:

- експресивно-емоційну, яка реалізується через виділення значущих образів, станів або деталей, що потребують підвищеної уваги. Сегмент, розміщений окремо, часто є кульмінаційним пунктом або імпліцитним посилом до прочитання глибшого сенсу. Н. Захарова наголошує: «Сегментовані конструкції сприяють вираженню суб'єктивного ставлення мовця до змісту, експлікують емоційне напруження або розрядку» (Захарова, 2021, с. 42);

- комунікативну, яка проявляється в акцентуації теми, винесеної на початок або кінець висловлення, що змінює традиційну синтаксичну організацію. Це дозволяє автору інтенсифікувати смислові акценти: «Частини сегментованого висловлення співвідносяться як тема

й рема, що створює напружене смислове поле» (Захарова, 2021, с. 39);

- ритміко-інтонаційну, особливо значущу в поезії. Ритм, який створюється шляхом чергування довгих і коротких сегментів, впливає на мелодику вірша. Як зазначає З. Коржак: «Сегментація сприяє утворенню розірваного, але водночас внутрішньо злагодженого інтонаційного малюнка, що забезпечує поетичному тексту гнучкість і варіативність» (Коржак, 2022, с. 188).

У поєднанні з графічними засобами, такими як пунктуація (крапка, тире, абзац), сегментація посилює свій вплив. Як зазначає Л. Макарук, «графічна парцеляція тексту може бути співвідносна із синтаксичною сегментацією: обидві створюють ефект паузи, зосередженості на змісті, інтерпретаційного навантаження» (Макарук, 2021, с. 141).

Таким чином, сегментація в художньому мовленні не є лише технікою структурування висловлення, а багатофункціональним стилістичним інструментом, який виконує експресивну, комунікативну й інтонаційно-ритмічну функції. Вона формує унікальний поетичний простір, де кожен сегмент стає носієм емоції, образу та смислу.

Сегментація в поезії – це не просто інтонаційне чи графічне розділення висловлювання. Це глибокий художній інструмент, що формує ритм, розгортає образність, виражає психологічний стан ліричного героя та віддзеркалює авторський задум. У поезії, зокрема у творчості сучасного українського автора Віктора Крупки, сегментація набуває виняткової стилістичної ваги. На основі ґрунтовного аналізу синтаксичних інновацій в текстах збірки «Вісь» (Крупка, 2024) пропонуємо авторську типологію сегментації, яка охоплює як синтаксичні, так і інтонаційно-смислові механізми.

У поетичному мовленні сегментація реалізується в різних формах, які, згідно з нашими спостереженнями, охоплюють такі типи: атрибутивну, займенниково-атрибутивну, обставинну, прикладкову, партикулярну, еліптичну сегментацію, сегментацію іменної частини складеного іменного присудка, сегментацію простого дієслівного присудка, сегментацію вставного слова, сегментацію вставленої конструкції, сегментацію головної частини складного речення, нетипову сегментацію підрядної частини, комбіновану та суб'єктивно-авторську сегментацію.

Атрибутивна сегментація виникає внаслідок відокремлення означень, що найчастіше виражені прикметниками або прикметниковими конструкціями. Сегментовані атрибути посилюють образність, надають опису багаточаровості

й підкреслюють багатовимірність суб'єктивного бачення: «поруч і навіть крізь нас тіні і свідки – / влякло-статичні і безупинно-плинні» (Крупка, 2024, с. 54). Два ряди означень («влякло-статичні» та «безупинно-плинні») відділяються тире, внаслідок чого кожна характеристика отримує самостійне експресивне звучання.

Цей тип синтаксичного членування особливо продуктивний у поетичному мовленні завдяки своїй здатності створювати розщеплений, «кільцевий» образ. Відокремлені означення, винесені в окремі сегменти, виводяться на перший план, чим посилюють образну енергію мовлення та відкривають нові асоціативні горизонти для читача.

У фрагменті: «почути у криниці себе легше, / ніж побачити, / побути іншим: / чи народженим – чи втраченим, / аби відчути світ живий – / фатаморганний» (Крупка, 2024, с. 30), прикметникові означення «живий» та «фатаморганний» розірвані тире та розміщені у фіналі, що надає другому прикметнику особливого контрасту й експресії. Образ світу, водночас реального й фантомного, постає через семантичне розщеплення означень – спочатку сема життєвості, потім ілюзорності.

У прикладі: «і ніхто, і ніщо... / навіть мить, що навідліг... не вміє / повернути легку – / провеснілу і теплу – сльозу» (Крупка, 2024, с. 53), атрибутивні означення «провеснілу і теплу» формально відірвані від означуваного слова «сльозу» й винесені в інтерпозицію між означенням і означуваним. Це уповільнює ритм і підсилює емоційний ефект – кожен прикметник отримує акцентоване звучання.

У наступному уривку: «нібито все зупинилось обабіч дороги: / справжнє, / аж хочеться довго-предовго вдвигатись» (Крупка, 2024, с. 58), використано номінативно-ізолюваний прикметник «справжнє», що функціонує як самостійний сегмент. Його розташування в окремому рядку інтенсифікує значення справжності як естетичної категорії, з якою ліричний суб'єкт вступає в мовчазний зоровий контакт.

У віршованих рядках «чекають на тишу, / щоби по тому і нас, ще дитинних, навчити / віри і споминів зрячих, / довершених, / інших» (Крупка, 2024, с. 58), послідовність прикметників «зрячих, довершених, інших» функціонує як окрема синтаксична одиниця – ланцюг атрибутів, що розвивають поняття «споминів». Завдяки сегментації кожен атрибут отримує додаткову змістову вагу, стає інтерпретаційним кодом певного життєвого досвіду.

Інтенсивна атрибутивна тріада присутня в «і сни, і мрії, і птахи мовчали – / покрайні, / довірливі, початі – / у віршах, ще яких / не прочита-

ти...» (Крупка, 2024, с. 112). Тут сегментація має не лише синтаксичний, а й ритміко-мелодійний ефект. Відокремлені прикметники «покрайні, довірливі, початі» подані переліком, що нагадує каденцію – кожне означення функціонує як окремий емоційний акорд.

У фрагменті: «вони завше з тобою – / усе ближчим і ближчим / до інстинктів криниць, / до тужавих вечорів, / до віри, до щему, до правди» (Крупка, 2024, с. 129), відчувається поступове нарощення експресії через паралельну конструкцію. Атрибутивна пара «тужавих вечорів» – приклад інтеграції сегментованого означення в градаційний ряд.

Цікавою є також контрастна атрибуція у вислові «і вже її нема, бо є мовчання дим – / такий іржавий! – не впаде й сокира» (Крупка, 2024, с. 116). Вставна конструкція «такий іржавий!» винесена в окремий сегмент із двох причин: по-перше, для надання різкого оцінного забарвлення, по-друге – для порушення синтаксичної інерції та формування несподіваного семантичного повороту (мовчання як іржавий дим – метафора застиглої небути).

У прикладі «а Ілля цю незбагненну землю / любить найбільше... / сонцем, / що набирається багатоголоссям-волею / тією – непереборно стожильною, / золотополою» (Крупка, 2024, с. 132) два складні атрибути «непереборно стожильною» та «золотополою», розділені й винесені після іменника, посилюють велич і міфологізм образу землі. Через паузу, задану тире, вони читаються як самостійні характеристики – глибоко символічні, підсилені інтонаційною автономією.

Таким чином, атрибутивна сегментація в поезії Крупки виконує кілька функцій: експресивно-описову – посилення враження від означуваного; інтонаційно-композиційну – ритмічна й паузна організація вірша; семантично-інтерпретаційну – формування смислових акцентів через виокремлення характеристик. Це дозволяє говорити про сегментацію як не лише синтаксичний, а й поетико-мисленнєвий прийом, що формує мікрообрази, розтягнуті в часі й просторі, наближені до художнього монтажу.

Займенниково-атрибутивна сегментація в поезії Віктора Крупки – це тип синтаксичного членування, коли займенникові означення (той, отой, цей, такий, який, що то, інший тощо) у поєднанні з розгорнутими детальними поясненнями винесено в окремі інтонаційно-смислові сегменти. Така структура спрямована на психологізацію опису, згущення емоційної виразності, персоналізацію мовлення, а також на актуалізацію референційної невизначеності,

коли предмет чи особа не названі прямо, а лише описані через займенникове наближення, ніби вказівний жест у межах пам'яті або уяви.

Розгляньмо докладно приклад: *«тільки будь собі, комусь і ще – / тим, хто не забуде, пригадає / перехрестя щонайглибших тайн / в недотитих кутиках очей, / у руках, що пам'ятають все, / у думках, які й не пам'ятають»* (Крупка, 2024, с. 5). Сегмент *«тим, хто не забуде, пригадає...»* розпочинається з вказівного займенника *«тим»*, який функціонує як атрибут до невизначеної особи, що існує в ліричній системі координат (адресат, свідок, присутній інший). Після займенника розгортається атрибутивна конструкція з підрядним означальним – *«хто не забуде, пригадає»*, – а далі додаткові конкретизатори. Сегментація відбувається не лише через синтаксичну структуру, а й через версифікаційне членування – кожна деталь винесена в окремий рядок, посилюючи поступове занурення в інтимний мікросвіт образів.

У віршованих рядках *«забув, що жита дав прудким літам. / бо так любив «не знати», що приріс – / проріс – і був таким – таким, як віра»* (Крупка, 2024, с. 15) займенниково-атрибутивна сегментація проявляється в повторі й нарощенні вказівника *«таким – таким»*, що функціонує як емоційний ретранслятор – поет не називає чітко, яким саме він був, лише порівнює з *«вірою»*, метафорично виводячи образ за межі прямої номінації. Така подвійна атрибуція дає читачеві можливість самостійно моделювати значення – ефект багатозначності через мовчання між словами.

У прикладі *«із вишиною радістю світ не збагнений плекатимеш, / коли зробиш коло, але не пташине – своє...»* (Крупка, 2024, с. 23) займенникова конструкція *«своє»* виконує функцію атрибута до *«кола»*, протиставляючи його *«пташиному»*. За рахунок тире цей займенник отримує статус повноцінного синтаксичного сегмента, що несе вагому образу й семантичну функцію – мова про особисте, унікальне коло життя, мислення, долі.

У фразі *«оту, що...»* у рядках *«так довго, і гупо, і глухо – як виляском «ні!» / комусь за плечима вдалось її вистиглу випити / оту, що, напевно, так довго шукала мене...»* (Крупка, 2024, с. 95) маємо займенникову актуалізацію жіночого персонажа (чи образу-алегорії), при цьому займенник *«ота»* із пояснювальною частиною *«що, напевно, так довго шукала мене»* функціонує як виокремлена емоційна кульмінація. Завдяки сегментації (винесенню конструкції у фінал) зростає інтимність сприйняття, створюється ілюзія *«прошептаного»* – як спогаду або недоказаного зізнання.

Віршовані рядки *«й на децицію ніхто ніщо не скаже, / хіба попросить осінь ворожби-та – / отого, що стеріг мене, як ватру...»* (Крупка, 2024, с. 123) – один із найхарактерніших прикладів займенниково-атрибутивної сегментації. Займенник *«отого»* в поєднанні з підрядною означальною конструкцією *«що стеріг мене, як ватру»* постає у вигляді відсунутої, ізольованої частини, яка додає ностальгійного, захисного й навіть сакрального звучання. Він маркує пам'ятний, але невизначений образ охоронця – фігури з минулого, можливо, метафізичного рівня.

Займенниково-атрибутивна сегментація в поезії Крупки виконує кілька ключових функцій: емоційна локалізація – наближення образу до внутрішнього «я» або до адресата; індивідуалізація – уникнення загальних іменників на користь вказівних конструкцій, що персоналізують наратив; розщеплення на змістові пласти – займенник як «порожній контейнер» заповнюється через пояснення, набуває змісту в процесі читання; інтонаційне підсилення – виокремлення займенникових структур за допомогою тире, переносу, паузи створює відчуття обірваного внутрішнього монологу.

Цей прийом стає інструментом емоційного підсвічування, а також – поетикою відсутності: через займенник часто вказується не на наявне, а на втрачене, віддалене, неможливе для точного означення.

Обставинна сегментація – це виділення обставин часу, способу дії, причини, умови тощо. Відокремлені обставини задають темп, уповільнюють або навпаки – прискорюють ритм, підсилюють емоційний фон: *«фрагменти змонтаєш руками – до хрусту кісток»* (Крупка, 2024, с. 63). Фінальна обставина вводиться як резонансна точка напруги – вона не лише конкретизує, але й емоційно насичує дію.

Здійснюючи детальний аналіз обставинної сегментації в поезії Віктора Крупки, бачимо, що цей тип розщеплення синтаксичної структури спрямований не лише на ритмічну організацію вірша, а й на глибинне образне структурування дії. Обставини, винесені в окремі синтаксичні сегменти, розгортають часово-просторовий, емоційно-психологічний або умовно-гіпотетичний контекст основної дії, і нерідко саме вони несуть ключ до інтерпретації змісту.

Розглянемо подальші приклади: *«в найтихших мріях сам себе відміряв – / збагнувши, що поріг – найперша вісь»* (Крупка, 2024, с. 15). У першому рядку обставина *«в найтихших мріях»* винесена на початок – вона формує медитативний простір, своєрідну «внутрішню локацію» події. Така

сегментація уповільнює ритм і створює ефект концентрації на внутрішньому стані суб'єкта. Фінальна обставина причини «збагнувши...» вводиться у вигляді згорнутої часово-психологічної перспективи, що замикає роздуми навколо порогу як символу переходу.

У цьому фрагменті «не знаючи мене – мені наснився: / хоч не згадаю ні свічад, ні тиші» (Крупка, 2024, с. 20) обставина «не знаючи мене», оформлена як дієприслівниковий зворот, виокремлена тире і створює заперечуваний, проте фатальний зв'язок між відсутністю знання й можливістю сну-з'явлення. Сегментація тут моделює парадоксальну ситуацію: навіть у незнанні можливе інтуїтивне проникнення – через сни. Обставина виконує пояснювальну функцію та задає протиставний ритм усередині строфи.

У фрагменті «якщо тебе немає, я лиш камінь – / від дня до ночі, від зими до літа» (Крупка, 2024, с. 20) бачимо умовну обставину на початку – «якщо тебе немає», яка виконує роль сенсового запуску, формує гіпотетичну реальність, що визначає стан ліричного суб'єкта. Завдяки сегментації вона звучить як своєрідний афористичний постулат, позбавлений надмірної патетики, проте сповнений емоційної правди. Фінальний рядок містить обставину часу, представлена у вигляді паралельної анафоричної структури, яка ритмічно структурує тривалість «каменя» як символу незмінності в часі.

У прикладі «ти начебто й знав, та укотре, як сніг, пізнаєш / слова, що були вже і стали в презві прозрілими, / найпершими – у коляді, що пізнала тебе» (Крупка, 2024, с. 23) порівняльна обставина способу дії – «як сніг» – сегментована за допомогою ком і переносу, що дозволяє сповільнити фразовий ритм і візуалізувати рух пізнання як щось м'яке, неочікуване, поступове. Обставина способу тут виконує образну функцію, підсилюючи глибинний сенс: пізнання слова – це як перше снігове торкання світу.

Обставина способу дії «скоротивши без умислу» у рядках «і задоцив, скоротивши без умислу / шлях, / що – од сновид / і до літа навпроти – / найближчий» (Крупка, 2024, с. 80) винесена після дієслова «задоцив», що надає фразі ефекту неконтрольованості, випадковості подій, властивих природним процесам і внутрішньому переживанню. Сегментоване «без умислу» акцентує на непередбачуваності змін, водночас створюючи враження тонкого зіткнення зовнішнього й внутрішнього. Обставина тут – сенсорний ключ до всього фрагмента, що розгортає подорож у часі (від сновид до літа).

У першому рядку фрагмента «так довго, і глупо, і глухо – як виляском «ні!» / комусь

за плечима вдалось її вистиглу випити / оту, що, напевно, так довго шукала мене...» (Крупка, 2024, с. 95) бачимо порівняльну обставину «як виляском «ні!», що виділена тире – і виконує сильну експресивну функцію. Вона надає емоційній тріаді («довго», «глупо», «глухо») конкретного тілесного звучання – раптового, різкого, болісного. Сегментація за допомогою тире робить цю обставину «ударною», забезпечує різкий емоційний поворот всередині рядка.

Таким чином, обставинна сегментація в поезії Віктора Крупки структурує ритм і темп (чергування прискорення й уповільнення); формує часово-просторові рамки дії, часто гіпотетичні або контрастні; підсилює емоційний резонанс – обставина винесена в сегмент працює як «емоційна спалахівка»; активізує образний рівень мови через порівняння, метафори, деталі; утворює точки розлому, в яких зміщуються звичні лінійні очікування читача – дія «проростає» з контексту.

Такий тип сегментації в поезії Віктора Крупки – не лише стилістичний прийом, а повноцінний поетичний інструмент переживання, який передає складну психологію часу, пам'яті, присутності й втрати.

Прикладкова сегментація ґрунтується на уточненні, яке вводиться за допомогою прикладки. Вона виноситься в окремий сегмент, часто з інтонаційною паузою: «обоє – / прихильні чужинці / й відчужені друзі – / сьогодні пліч-о-пліч» (Крупка, 2024, с. 57). Розірваність граматичної конструкції акцентує протиставлення між зовнішньою позицією («чужинці») і внутрішнім єднанням («друзі»).

Варто наголосити, що цей тип синтаксичного розщеплення виконує функцію уточнення, розшифрування або навіть переосмислення головного члена речення. Прикладка, винесена в окремий сегмент, перебирає на себе смислову домінанту, набуває автономного експресивного звучання, інколи навіть функціонує як образна метафорична формула, що відсилає до символічного підтексту.

В уривку «молилися старенькі, / кіт, / поріг, / аби прийдешній засвіт упізнати» (Крупка, 2024, с. 17) натрапляємо на серію прикладок до підмета, що поетапно розгортає образ суб'єкта молитви. Початкове «старенькі» ніби встановлює звичний, очікуваний порядок – людина в молитві. Проте далі – «кіт» і «поріг», які з граматичного погляду можуть розглядатися як апозитивні додатки, але семантично – як метонімічні втілення присутності, межі й щоденності. Таке сегментування розсуває межі людського й надає сакральності буденному. Прикладки

в цьому випадку не стільки уточнюють, скільки перекодовують початкову реальність, зміщуючи фокус із «кого» молитися – на «що» молитися. Розрив через перенесення та розміщення кожної частини в окремому рядку підсилює ефект ритмічного зупинення та уважного розгортання образу.

У фрагменті *«і плине ніч, безглузда суть, / не без провини»* (Крупка, 2024, с. 61) маємо приклад прикладки, яка сегментується інтонаційно та змістово: *«ніч»* – *«безглузда суть»*. Замість традиційного означення (прикметника чи прикметникового звороту) поет використовує абстраговану іменникову конструкцію, яка виводить ніч із фізичної площини в онтологічну. Прикладка стає номінацією її суті, при цьому вона не пояснює ніч, а вивертає її суть наяву, надає нічній тиші символічного, навіть обвинувачувального звучання (через наступну обставину *«не без провини»*). Така сегментація працює як семантичне перевантаження звичного образу, виводячи його на метафізичний рівень.

Прикладкову сегментацію, на нашу думку, можна розглядати як мікропоетичну операцію «переіменування світу», де прикладка стає інструментом відкриття нових горизонтів смислу.

Партикулярна сегментація – це виокремлення часток (*тільки, саме, лише*), які виконують функцію інтонаційного акценту: *«тільки – густі спориші й децицію вибраних мрій»* (Крупка, 2024, с. 62). Слово *«тільки»* винесено окремо, підкреслюючи обмеженість, але й сакралізацію того, що залишилось.

Еліптична сегментація – це сегментація, зумовлена пропуском певного члена речення, найчастіше підмета або присудка. Вона викликає ефект фрагментарності, недомовленості, що стимулює інтерпретацію читача: *«від казки й до казки – позір, що нагадував гру»* (Крупка, 2024, с. 10). Пропущена граматична основа змушує читача домислювати зміст – це типова поетична еліптична стратегія.

Сегментація іменної частини складеного присудка застосовується для драматизації логічного висновку або його заперечення: *«неначе все, що сталося, – дарма»* (Крупка, 2024, с. 65). Іменна частина присудка («дарма») сегментується, надаючи цій оцінці емоційного резонансу. Така структура часто виконує функцію акцентованого смислового висновку, що подається з інтонаційною виокремленістю. Іменна частина (іменник, прикметник, прислівник або фразеологічне словосполучення), винесена за межі граматичної конструкції, набуває самостійного звучання й слугує ритмічною, емоційною або навіть світоглядною домінантою висловлювання.

В уривку *«згвалтована вода / і час – згвалтований! – / чужинцем, / що з інстинктом звірини»* (Крупка, 2024, с. 121) ключова іменна частина присудка *«згвалтований!»* винесена в окремий сегмент із двома знаками оклику та тире, що надає їй різко емоційного й трагічного звучання. Така сегментація відокремлює її від підмета «час» і дозволяє емоційно співвіднести її і з попереднім іменником («вода»), і з наступною причинно-означальною конструкцією (*«чужинцем, що з інстинктом звірини»*). У граматичному плані ця конструкція порушує очікувану лінійність складеного присудка, адже *«згвалтований!»* функціонує як імпульсивне визначення-реакція. Сегментація випромінює протест і моральне обурення, формуючи антигуманістичний посил, що не зводиться до простої фіксації факту, а стає художньою тезою.

Сегмент *«нарозхрист!»*, що функціонує в рядках *«а Іллю впізнаємо у кожному, / хто усміхається, / у кого нарозхрист і небо, й степи, / і мрії – нарозхрист! – дзеркальні...»* (Крупка, 2024, с. 132) як прислівникова іменна частина присудка, подається окремо, з окличною інтонацією. Така подача підкреслює екстатичну відкритість і водночас уразливість, що властива образу героя. Вона не лише описує мрії, а інтерпретує їх як вияв внутрішньої сутності, що розгортається в герої – емоційно й просторово. Винесення прислівника в окремий сегмент дозволяє йому функціонувати як афористичний стрижень цілої строфи, в якій особисте, історичне й символічне сплітаються в один вектор. Через таку структуру сегментація іменної частини інтенсифікує значення, трансформуючи простий опис у світоглядну формулу.

Підсумовуючи проаналізовані приклади, можемо висновкувати, що сегментація іменної частини складеного присудка у поезії Віктора Крупки порушує очікувану синтаксичну тяглість, змінюючи темп і логіку речення; акцентує іменну частину як носія основного змістового або емоційного навантаження; виконує функцію завершення, узагальнення, іноді заперечення попереднього висловленого; сприяє драматизації оцінки, особливо у випадках зі словами-афектами (*«згвалтований!»*, *«дарма»*, *«нарозхрист!»*); створює ефект внутрішнього монологу або осяяння, що виникає раптово, але має глибоке символічне коріння.

Цей тип сегментації в арсеналі поета виконує функцію семантичного резюме або висновку, який іноді подається із формою внутрішнього крику, а іноді – із формулюванням безнадійного спокою.

Сегментація простого дієслівного присудка може бути пояснена так: розрив у межах

дієслівної форми надає дії імпульсивності, ритмічності або драматичної несподіванки: *«вже близько, навпроти стоїш, / сонцесхід із мало-го – / мовчав, говорити почав, і як завше, / до Бога»* (Крупка, 2024, с. 69). Перехід від мовчання до мовлення позначено сегментами, які передають внутрішню переміну героя.

Сутність **сегментації вставного слова** полягає в тому, що вставні конструкції набувають окремої інтонаційної виразності й часто виконують роль внутрішнього монологу або ремарки: *«в найглибшому диханні – знаєш? – живе в тобі Бог»* (Крупка, 2024, с. 23). Слово *«знаєш?»* ніби апелює до співрозмовника, створюючи діалогічність навіть у межах монологу. У прикладі *«картоплі копали – і палили картоплиння – / Боже, Боже помози! – ми пуповинні...»* (Крупка, 2024, с. 89) вставна конструкція *«Боже, Боже помози!»* винесена в окремий сегмент між двома частинами основного висловлювання. Вона виконує емотивну, експресивну та ритмоструктурну функції, зокрема: емоційне насичення: вигук *«Боже, Боже помози!»* вносить у текст молитовний, благаний тон, який різко контрастує з описом звичайної селянської дії («копали», «палили»), створюючи ефект несподіваного екзистенційного напруження; психологічна інтерлюдія: вставка тут не просто емоційна репліка, а внутрішній вигук, можливо, навіть травматичний спогад. Це миттєве випадання з наративного плану й повернення до глибшого, емоційно значущого рівня сприйняття реальності; сегментована інтонаційна домінанта: поділ через тире ізолює вставку, тим самим перетворює її на окрему інтонаційну й ритмічну одиницю, що врізається в мовленнєвий потік, неначе імпульс болю або молитви.

Таким чином, у поезії Віктора Крупки вставні конструкції, що сегментуються, перетворюються на відлуння підсвідомого або голос душі, які прориваються крізь поверхневу розповідь. Їх сегментація робить ці інтермедії максимально рельєфними, додаючи текстові щільності, багатовимірності, а також зрощуючи приватне й сакральне.

Сегментація вставленої конструкції утворюється через використання інтермедіальні фрази, які подаються у формі раптового вторгнення (часто у дужках або після тире): *«а пам'ять – така скотиняка! – узяв та й забув...»* (Крупка, 2024, с. 95). Роль вставки – передати суб'єктивну оцінку, авторське ставлення з інтонацією зневаги або іронії. У віршованих рядках *«тиша цвіркунів – / усім тишам / тиша – / у глибині серпневу / із похилих снів»* (Крупка, 2024, с. 81) вставлена конструкція *«усім тишам / тиша»*,

виділена тире, функціонує як інтонаційно підсилена ремарка, що виконує низку важливих стилістичних і композиційних завдань: інтермедіальність: ця фраза ніби вихоплена з внутрішнього мовлення, вторгнення «іншого голосу» або внутрішнього коментаря. Вона схожа на раптову ментальну ремарку, яку вимовляє свідомість, вражена абсолютністю моменту; підсилення значення: за допомогою повтору (*«тишам – тиша»*) та синтаксичного уповільнення створюється ефект емоційної зупинки. Це своєрідне уповільнення часу, підкреслення контрасту між зовнішньою акустичною тишею (цвіркуни) та внутрішнім спустошенням або глибоким відчуттям; роль вставленої сегментації: винесення конструкції в окремий сегмент через тире ізолює її як самодостатній оцінний блок, що змушує читача зупинитися, вчитатися й внутрішньо відлунити цю *«тишу»*.

Таким чином, ці сегментовані вставлені конструкції віршів Крупки є не просто повтором чи уточненням, а поетичним імпульсом, що емпатично концентрують емоційний смисл у межах кількох слів. Вставлена сегментація тут не лише створює ритмічний акцент, а й відкриває канал до внутрішнього простору переживання, розширюючи межі сенсу між тишею зовнішньою та екзистенційною.

Сегментація головної частини складного речення – це поетичне відділення синтаксичного ядра складного речення, що може слугувати засобом авторської паузи, роздвоєння думки: *«прийде світ пологий: / від мене чи до мене – не збагну»* (Крупка, 2024, с. 6). Головна частина відділена від підрядної як самодостатнє філософське твердження, яке в постпозиції підважується внутрішнім сумнівом. У рядках *«бо крізь гріх, / немов поміж краплини, / зачепивши трохи за живе, / там, де / мрії, сні, полинні вина – / осінь вип'є»* (Крупка, 2024, с. 97) головна частина *«осінь вип'є»* подана наприкінці як завершальний акорд, винесений у постпозицію, що створює ефект напруженого очікування. Попередній сегмент – підрядні означальні та обставинні конструкції – ніби накладаються шарами, зволікаючи розв'язку. Така побудова відображає психологічний процес осмислення: читач разом із ліричним героєм проходить шлях крізь символи (*«гріх», «мрії», «сні», «полинні вина»*) і тільки згодом доходить до короткої, емоційно насиченої дії – *«осінь вип'є»*. Сегментація головної частини тут посилює драматургію поетичного висловлення, надає заключному образу експресивної ваги й резонансу.

При нетиповій сегментації підрядної частини йдеться про навмисне порушення очікува-

ного порядку підрядного речення для створення ефекту емоційного вибуху: «*і стрепенулись, і зазвали в синь, – / бо очі сині, очі волошкові... – / до найпильніших відсвітів сльози / з народжених удосвіта любовей*» (Крупка, 2024, с. 18). Розрив між причиновою частиною та результатом викликає внутрішню паузу, що загострює емоцію.

Комбінована сегментація утворюється через поєднання кількох типів одночасно: вставних слів, прикладок, означень тощо. У поезії Крупки цей тип особливо виразний – він створює гнучкі інтонаційно-емоційні хвилі: «*ідесь на обніжку війни – / вона – тиша – / глибока, нескорена, суца, мов ця весна*» (Крупка, 2024, с. 77). Поетична фраза багатоярусна: тут і вставлена конструкція («*вона – тиша*»), і атрибутивні епітети, і порівняння – все подається через сегментацію.

Цей тип сегментації в поетичному мовленні Крупки виконує роль ритмічного каркасу, який поєднує емоційні, логічні та інтонаційні шари в єдину образну структуру. У фрагменті «*жабкою – жабкою – камінь. / усміхом – усміхом – в серце*» (Крупка, 2024, с. 8) спостерігаємо послідовне нагнітання за допомогою повтору та сегментованої градації: елементи метафорично виростають один з одного, ритм ударів посилює експресію. У рядках «*і ніхто, і ніщо... / навіть мить, що навідліг... не вміє / повернути легку – / провеснілу і теплу – сльозу*» (Крупка, 2024, с. 53) сегментація охоплює займенникову інверсію, відокремлені означення й драматичну паузу, що підкреслює емоційне безсилля та крихкість переживань.

У фразі «*тут уже не свій – / вивчений – / колишній*» (Крупка, 2024, с. 81) сегментація підсилює поступову втрату ідентичності, де кожен елемент – новий рівень відчуження, виражений через відокремлені атрибути. У рядках «*картоплі копали – і палили картоплиння – / Боже, Боже помози! – ми пуповинні...*» (Крупка, 2024, с. 89) одночасно поєднуються обставинна частина (опис дії), вставне вигукання, семантика причетності (через метафору «*пуповинні*»), що емоційно підсилюється завдяки різновекторній сегментації.

У вислові «*дна немає – / тліє начеб – не розворуши...*» (Крупка, 2024, с. 97) межі між твердженням, припущенням і неможливістю розмиті завдяки чергуванню іменного вислову, вставного слова та дієслівної структури. У прикладі «*звуки далекі – близькі – не голосні*» (Крупка, 2024, с. 115) ритмічне чергування епітетів та інтонаційне підсилення завдяки тире створює ефект звукового поля – простору сприйняття.

Приклад «*отак, як жив, од сходу і до доль – / од доль у захід йшла гінка весна – / і літо з осінню – повз вервицю тополь*» (Крупка, 2024, с. 133) демонструє пластове нашарування кількох типів сегментації: тут і обставинна, і прикладкова, і поетична лексична інверсія, що дозволяє образіві часу й пам'яті простягатися в багатовимірному русі.

Як підтверджують вищепроаналізовані приклади, комбінована сегментація в поезії Віктора Крупки виконує не лише стилістичну, а й онтологічну функцію – відображаючи розщеплений, багатоголосий досвід буття.

До **суб'єктивно-авторської сегментації** відносимо сегментацію, яка не впливає зі стандартних синтаксичних правил, а є винятково результатом авторського ритмічного, емоційного чи інтонаційного задуму: «*бо так любив «не знати», що приріс – / проріс – і був таким – таким, як віра*» (Крупка, 2024, с. 15). Розрив між частинами підсилює драму формування особистості, а повтори «*таким – таким*» акцентують напруження.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сегментація в поезії Віктора Крупки є не просто стилістичним засобом, а глибоким структурним принципом побудови образу й мислення, що визначає особливості його поетичного ідіостилу. Дослідження дало змогу розробити й обґрунтувати авторську типологію сегментації, яка охоплює як синтаксичні, так і інтонаційно-сміслові механізми, і включає такі типи: атрибутивну, займенниково-атрибутивну, обставинну, прикладкову, партикулярну, еліптичну, сегментацію іменної частини складеного іменного присудка, сегментацію простого дієслівного присудка, сегментацію вставного слова, сегментацію вставленої конструкції, сегментацію головної частини складного речення, нетипову сегментацію підрядної частини, комбіновану та суб'єктивно-авторську сегментацію.

Вона виконує низку ключових функцій, що тісно взаємодіють між собою. Експресивно-емоційна функція реалізується через виділення значущих образів, станів або деталей, які потребують підвищеної уваги. Сегментовані конструкції сприяють вираженню суб'єктивного ставлення мовця до змісту, експлікують емоційне напруження або розрядку, трансформуючи звичайний опис у світоглядну формулу. Комунікативна функція проявляється в акцентуації теми, винесеної на початок або кінець висловлення, що змінює традиційну синтаксичну організацію. Це дозволяє автору інтенсифікувати смислові акценти, створюючи напружене смислове поле, де частини сегментованого висловлення

співвідносяться як тема й рема. Ритміко-інтонаційна функція є особливо значущою в поезії. Сегментація сприяє утворенню розірваного, але водночас внутрішньо злагодженого інтонаційного малюнка, що забезпечує поетичному тексту гнучкість і варіативність. Вона формує музичність вірша, впливає на його мелодику, а також може сповільнювати або прискорювати темп читання, створюючи ефект «емоційної спалахівки». Психологічна функція відображає внутрішній стан ліричного суб'єкта, його переживання, думки, відчуття.

Через сегментацію автор поетичного тексту часто передає ефект недовомовленості, фрагментарності, внутрішнього монологу або осяяння. Семантична функція полягає у виокремленні ключових смислових акцентів, часто трансформуючи звичне значення слів та фраз, надаючи їм додаткової глибини або символізму. Сегментація дозволяє «перекодувати» початкову реальність, зміщуючи фокус сприйняття.

Таким чином, у поезії Віктора Крупки сегментація перетворюється з другорядного граматичного явища на домінуючу організації художнього тексту. Вона є багатофункціональним

стилістичним інструментом, що формує унікальний поетичний простір, де кожен сегмент стає носієм емоції, образу та смислу. Саме через неї розгортається духовна й емоційна глибина художнього твору, відображаючи розщеплений, багатоголосий досвід буття.

Перспективи подальших досліджень можуть охоплювати: порівняльний аналіз функціонування сегментації в поезії Віктора Крупки з творами інших сучасних українських поетів для виявлення спільних тенденцій та індивідуальних відмінностей; детальніше вивчення взаємодії сегментації з іншими синтаксичними та стилістичними прийомами в поезії (наприклад, інверсією, еліпсисом, парцеляцією); комп'ютерно-лінгвістичний аналіз корпусних даних для кількісного та якісного дослідження різних типів сегментації та їх розподілу у творчості поета; дослідження рецептивного аспекту сегментації: як різні типи сегментації впливають на сприйняття тексту читачем, його емоційний відгук та інтерпретацію; аналіз сегментації в поезії Віктора Крупки в контексті ширших тенденцій розвитку сучасного українського вірша та її впливу на формування нових поетичних парадигм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Anisimova G. The range and the communicative importance of paralinguistic graphic means in modern English multimodal texts. *The Classification of Graphic Elements Used in Modern English Multimodal Written Discourse*. 2003. С. 7. URL: <https://zenodo.org/record/3402231> (дата звернення: 10.07.2025).
2. Haider T. Metrical tagging in the wild: Building and annotating poetry corpora with rhythmic features. *arXiv*. 2021. arXiv:2102.08858. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2102.08858>.
3. Rosenitko T. Syntactical stylistic devices as emotive-expressive cohesive factors of the belles-lettres style text structure organization. *Linguistic Studies*. 2021. Vol. 28. URL: <https://sites.google.com/view/linguisticstudies/home/linguistics-studies/volume-28/problems-of-text-linguistics-discourse-studies-and-discourse-analysis/syntactical-stylistic-devices-as-emotive-expressive-cohesive-factors-of-the-belles-lettres-style-text-structure-organization> (дата звернення: 10.07.2025).
4. Smith J., Thompson R. Syntactic segmentation and poetic rhythm: A computational exploration. *arXiv preprint*. 2021. arXiv:2102.08858. URL: <https://arxiv.org/abs/2102.08858> (дата звернення: 09.07.2025).
5. Захарова Н. Сегментація як одна з характеристик ідіостилу письменника (структурно-функціональний аспект). *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2021. Вип. 15. С. 37–54. DOI: http://dx.doi.org/10.31812/world_lit.v15i0.4544.
6. Коржак З. Називні речення як засіб стилістичного моделювання простору в поезії Ліни Костенко. *Studia Philologica*. 2021. Вип. 21. С. 188–193. URL: <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/490> (дата звернення: 09.07.2025).
7. Крупка В. Вісь : поезії. Київ : Видавництво Ліра-К, 2024. 140 с.
8. Макарук Л. Паралінгвальні графічні компоненти як стилістично марковані засоби інтеракції у сучасному англійському писемному дискурсі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2021. № 1 (91). С. 139–144.
9. Наєнко Г. М. Засоби сегментації староукраїнського наукового тексту. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. Вип. 55. ч. 2. С. 171–181.
10. Словник лінгвістичних термінів / за ред. О. Д. Пономарева. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 512 с.

REFERENCES

1. Anisimova, G. (2003). The range and the communicative importance of paralinguistic graphic means in modern English multimodal texts. *The classification of graphic elements used in modern English multimodal written discourse*. Retrieved from <https://zenodo.org/record/3402231> (accessed: July 10, 2025).

2. Haider, T. (2021). Metrical tagging in the wild: Building and annotating poetry corpora with rhythmic features. arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2102.08858>
3. Korzhak, Z. Z. (2021). Nazyvni rechennia yak zasib stylistychnoho modeliuvannia prostoru v poezii Liny Kostenko [Nominative sentences as a means of stylistic modeling of space in Lina Kostenko's poetry]. *Studia Philologica*, (21), 188–193. Retrieved from <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/490> (accessed: July 9, 2025) [in Ukrainian].
4. Krupka, V. (2024). Vis': poezii [Axis: poems]. Kyiv : Vydavnytstvo Lira-K [in Ukrainian].
5. Makaruk, L. (2021). Paralingvalni hrafichni komponenty yak stylistychno markovani zasoby interaktsii u suchasnomu anhliiskomu pysemnomu dyskursi [Paralinguistic graphic components as stylistically marked means of interaction in modern English written discourse]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 1(91), 139–144 [in Ukrainian].
6. Naienko, H. M. (2015). Zasoby segmentatsii staroukrainskoho naukovoho tekstu [Means of segmentation in the Old Ukrainian scientific text]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*, 55(2), 171–181 [in Ukrainian].
7. Rosenitko, T. (2021). Syntactical stylistic devices as emotive-expressive cohesive factors of the belles-lettres style text structure organization. *Linguistic Studies*, 28. Retrieved from <https://sites.google.com/view/linguisticstudies/home/linguistics-studies/volume-28/problems-of-text-linguistics-discourse-studies-and-discourse-analysis/syntactical-stylistic-devices-as-emotive-expressive-cohesive-factors-of-the-belles-lettres-style-text-structure-organization> (accessed: July 10, 2025).
8. Slovyk linhvistychnykh terminiv / za red. O. D. Ponomarieva. (2004). *Slovyk linhvistychnykh terminiv [Dictionary of linguistic terms]*. Kyiv : VC «Akademiia» [in Ukrainian].
9. Smith, J., & Thompson, R. (2021). Syntactic segmentation and poetic rhythm: A computational exploration. arXiv preprint, arXiv:2102.08858. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2102.08858> (accessed: July 9, 2025).
10. Zakharova, N. (2021). Segmentatsiia yak odna z kharakterystyk idiostyliu pysmennyka (strukturno-funktsionalnyi aspekt) [Segmentation as one of the characteristics of a writer's idiosyncrasy (structural-functional aspect)]. *Literaturne svitu: poetyka, mentalnist i dukhovnist*, (15), 37–54. https://doi.org/10.31812/world_lit.v15i0.4544 [in Ukrainian].

SEGMENTATION IN POETIC SPEECH: TYPOLOGY AND FUNCTIONAL POTENTIAL

Pokhyliuk Olena Mykolaivna

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Philology of Communal

Higher Education Institution “Vinnytsia Humanities Pedagogical College”

13, Nahirna Str., Vinnytsia, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-2786-4055>

The article explores the phenomenon of segmentation in the poetic syntax of Viktor Krupka, based on the collection «Axis». Segmentation is examined as a complex stylistic-syntactic phenomenon that transcends the boundaries of a purely grammatical category and performs a range of interrelated functions within poetic discourse. It is demonstrated that segmentation serves not only as a means of rhythmization, intonational modeling, and stylistic expressiveness, but also as a structural principle of utterance construction and figurative thinking that shapes the distinct features of the author's idiolect. The study proposes and substantiates an original typology of segmentation, which encompasses attributive, pronominal-attributive, adverbial, appositive, particularizing, and elliptical segmentation, as well as segmentation of the nominal part of compound predicates, simple verbal predicates, parenthetical words and insertions, the main clause of complex sentences, atypical subordinate clauses, combined, and subjectively-authorial types. Intonational-semantic, syntactic, and graphical mechanisms through which segmentation is realized in the poet's texts are identified. The study analyzes how segmentation functions as a means of emotional intensification, intonational pausing, the actualization of key images, and structural dramatization. The core functions of segmentation are defined as follows: expressive-emotional (highlighting emotionally charged images and states), communicative (emphasizing the theme or rheme), rhythmic-intonational (shaping the melodic pattern and variable tempo), psychological (representing the inner world of the lyrical subject), and semantic (activating and reconfiguring semantic focal points). Special attention is paid to the interaction between segmentation and other stylistic devices – such as inversion, ellipsis, and parcelling – which deepen the symbolism and multilayeredness of the poetic text. It is established that in Viktor Krupka's poetic language, segmentation emerges not merely as a syntactic device, but as a universal poetic and rhythmic tool that models the existential and spiritual dimensions of the lyrical utterance. The study is grounded in a structural-functional approach, stylistic and discourse analysis, as well as observations on the rhythmic and graphical organization of poetic language. Future research directions include comparative analysis with the poetry of other contemporary Ukrainian authors, investigation of the reader's receptive response to segmentation,

application of computational linguistic tools to analyze segmented constructions in poetic corpora, and interpretation of segmentation as a marker of emerging poetic paradigms.

Keywords: syntactic innovations, segmentation, poetic syntax, Viktor Krupka's idiostyle, functional potential of segmentation, typology of segmentation.

Стаття надійшла до редакції 24.07.2025

Стаття прийнята 16.09.2025

Статтю опубліковано 22.12.2025